

26 09 2016

J.P. nr. 403

AVIZ

asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.133-XVI
din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social

(nr.327 din 19.07.2016)

Examinînd proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă a Guvernului, cu adresa nr.327 din 19.09.2016, DIRECȚIA GENERALĂ JURIDICĂ, în temeiul art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996, avizează proiectul cu următoarele observații și propuneri.

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.133/2008 cu privire la ajutorul social, cu modificările și completările ulterioare, în special la: art.3, care definește unele noțiuni în sensul acestei legi; art.5, consacrat subiecților dreptului de ajutor social; art.6 referitor la cuantumul ajutorului social; art.7, privind venitul global al familiei, art.9 referitor la stabilirea ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului, art.10, referitor la modul de plată a ajutorului social și/sau ajutorului pentru perioada rece a anului; art.12, privind încetarea plății ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului și art.16, consacrat răspunderii pentru încălcarea prevederilor Legii nr.133/2008.

Potrivit Notei informative, modificările și completările propuse au ca scop eficientizarea ajutorului social prevăzut pentru susținerea populației socialmente vulnerabilă în perioadele în care nu are venituri sau are venituri foarte mici.

2. Prin natura reglementărilor promovate, prezentul proiect de lege se înscrie în categoria legilor organice, fiind astfel incidente prevederile art.72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Ca observație de ordin general în acord cu uzanțele redactării actelor legislative, la **art.I partea introductivă**, cuvintele **"și completările ulterioare"**, trebuie de exclus.

4. La **art.I pct.2**, textul propus pentru art.5 alin.(1) lit.c) din Legea nr.133/2001, propune eliminarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă ca participanți la lucrările publice în folosul comunității, pe care motiv semnalăm riscul de amplificare a dependenței de ajutor social și/sau alte prestații sociale a acestei categorii de beneficiari.

Menționăm, că actualmente art.5 alin.(1) lit.c) din Legea nr.133/2008, prevede că, **"sînt șomeri înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au domiciliul și care nu refuză un loc de muncă sau participarea la servicii de stimulare a ocupării forței de muncă și la lucrări publice oferite de agenții; "**. Mecanismul de antrenare a acestei categorii de beneficiari la lucrările publice este reglementat de Hotărîrea Guvernului nr.1121 din 14.10.2004, adoptată în temeiul art.22 din Legea nr.102/2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și art.78 din Legea 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

Potrivit art.22 din Legea nr.102/2003, șomerilor antrenați la lucrări de folos public li se acordă din Fondul de șomaj o indemnizație egală cu 30 la sută din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, la data stabilirii indemnizației, pentru o perioadă ce nu depășește 12 luni calendaristice, la efectuarea în principal a serviciilor publice de refacere și întreținere a infrastructurii, de ecologizare și de realizare a unor lucrări de interes public, organizate de autoritățile administrației publice locale; a serviciilor sociale care cuprind activități de îngrijire la domiciliu a copiilor, bolnavilor, persoanelor vîrstnice, persoanelor cu handicap etc.

Este de menționat, că încercarea de a înlătura persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă de la prestarea serviciilor publice presupune concomitant privarea acestora de a participa la lucrările publice în folosul comunității în care dînșii domiciliază sau își au reședința, ceea ce de fapt contravine și mecanismului de activare socială, prevăzut în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2016-2018, aprobat prin Hotărîrea nr. 890 din 20.07.2016 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova* , 2016, nr. 217-229, art.966), care prevede la **"Politici sociale proactive"**, (pct.4) acțiunea de **"Consolidare a programelor de ajutor social pentru creșterea nivelului de protecție a familiilor și crearea mecanismelor de activare socială"**. Or, antrenarea la lucrări publice în folosul comunității are loc doar cu consimțămîntul

persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și cu perfectarea unui contract individual de muncă legală, fapt ce nu poate fi calificat drept o încălcare a art.44 din Constituție referitor la muncă forțată, art.7 alin.(5) lit.c) din Codul muncii, referitor la interzicerea muncii forțate sau Convenției nr.29 privind munca forțată sau obligatorie, întocmită la Geneva la 28 iunie 1930, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului nr.610/1999.

Or, dreptul la protecție socială statuat în art.47 din Constituție nu se rezumă doar la obligația statului de a acorda ajutor social persoanelor socialmente vulnerabile, ci mai degrabă acordarea de șanse pentru a trece dintr-o situație de excluziune socială la viața activă, de a oferi individului posibilitatea integrării în comunitate, dar și responsabilizarea acestuia pentru propria bunăstare.

În acest context menționăm că și în România, țară membră a Uniunii Europene, un astfel de mecanism există în *Legea nr.416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare*, care prevede la art.6-7, astfel:

„Art. 6. – (1) Familiile și persoanele singure cu venituri nete lunare până la nivelul venitului minim garantat beneficiază de o majorare cu 15% a cuantumului ajutorului social pe familie, în cazul în care cel puțin un membru al familiei face dovada că lucrează pe bază de contract individual de muncă, are statut de funcționar public sau prestează o activitate, realizând venituri cu caracter salarial.

(2) Pentru sumele acordate ca ajutor social, conform prevederilor prezentei legi, una din persoanele majore apte de muncă din familia beneficiară are obligația de a presta lunar, la solicitarea primarului, acțiuni sau lucrări de interes local, fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igienă a muncii.

(3) Fac excepție de la prevederile alin.(2) familiile pentru care ajutorul social rezultat din calcul este de până la 50 lei/lună; pentru acestea orele de muncă se stabilesc trimestrial și se efectuează în prima lună de plată.

(4) Orele de muncă prevăzute la alin.(2) se calculează proporțional cu cuantumul ajutorului social de care beneficiază familia sau persoana singură, cu un tarif orar corespunzător salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, raportat la durata medie lunară a timpului de muncă.

(5) Numărul zilelor de lucru, limitate la norma lunară de 21,25 se stabilește prin împărțirea orelor de muncă calculate la 8 ore/zi. Frațiile se întregesc în plus.

(6) Obligația de a presta acțiunile sau lucrările de interes local prevăzute la alin.(2) poate fi transferată altor persoane din familie, cu acordul primarului, în situația în care persoana nominalizată să efectueze acțiunile sau lucrările de interes

local se află în incapacitate temporară de muncă sau și-a pierdut total sau parțial capacitatea de muncă.

(7) Primarii au obligația să întocmească un plan de acțiuni sau lucrări de interes local pentru repartizarea orelor de muncă prevăzute la alin.(2), să țină evidența efectuării acestor ore și să asigure instructajul privind normele de tehnica securității muncii pentru toate persoanele care prestează acțiuni sau lucrări de interes local.

(8) Primarul are obligația să afișeze lista cuprinzând beneficiarii de ajutor social, precum și persoanele care urmează să efectueze acțiuni sau lucrări de interes local.

Art. 7. – (1) Persoanele apte de muncă, ce nu realizează venituri din salarii sau din alte activități, se iau în considerare la stabilirea numărului membrilor de familie pentru determinarea nivelului de venit pe familie numai dacă fac dovada faptului că sunt în evidența agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, pentru încadrare în muncă și nu au refuzat un loc de muncă ori participarea la serviciile 4 pentru stimularea ocupării și de formare profesională oferite de aceste agenții.

(2) Agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă va transmite primarilor, în prima lună a fiecărui trimestru, tabelul nominal cu persoanele care sunt în căutarea unui loc de muncă ori au participat la serviciile pentru stimularea ocupării și pentru formare profesională oferite de aceste agenții.”

În aceste condiții, semnalăm necesitatea de a revedea soluția legislativă propusă la art.I pct.2 din proiect în raport cu prevederile actuale ale art.5 alin.(1) lit.c) din Legea nr.133/2008, or, textul în varianta propusă tinde să încurajeze dependența de ajutorul social și lipsa de responsabilitate a celor aflați în căutarea unui loc de muncă deși, trebuie subliniat faptul, că acest drept se realizează prioritar prin autoprotecție socială.

5. La *art.I pct.4*, pentru un spor de rigoare normativă și pentru a se asigura unitatea în redactare a actelor legislative în materie de prestații sociale, **recomandăm** reformularea textului propus pentru art.7 alin.(3) din Legea nr.133/2008, astfel încât teza a doua și a treia să fie înlocuite cu sintagma, **”determinate în modul stabilit de Guvern”**.

6. La **art.I pct.5**, atenționăm că noua redacție a textului propus pentru art.9 din Legea nr.133/2008, consacrat modului de stabilire a ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului, în raport cu textul actual al acestui articol, nu corespunde în totalitate exigențelor tehnicii de elaborare a actelor legislative, pe care motiv recomandăm revederea și reformularea acestuia în conformitate cu exigențele tehnicii de elaborare a actelor legislative stabilite prin Legea nr.780/2001 privind actele legislative, iar pentru meditație în acest sens recomandăm prevederile Legii nr.416/2001 din Romania (a se vedea art.14¹ -16, etc.).

Concomitent, pentru un spor de rigoare normativă sugerăm revizuirea:

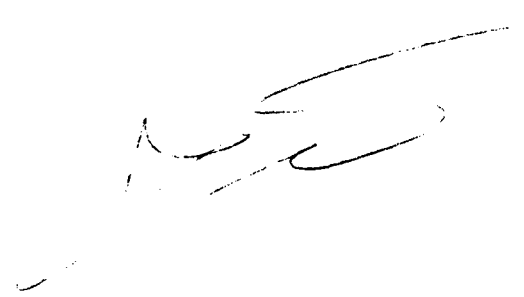
a) termenului "**locuință**" utilizat în alin.(6), deoarece nu este clar ce se are în vedere prin acesta: construcția unei case de locuit, apartament, reparația casei/locuinței, chiria, serviciile comunale, etc.;

b) termenului "**managerul**" utilizat în textul alin. (8);

c) termenilor "**comisii**", "**Comisiile**", "**Comisie**" din textele alin.(9) - (11), deoarece nu este clar câte comisii se preconizează a fi instituite, cine pot fi membri ai acestora, etc.

Mai mult, dacă se presupune instituirea **comisiilor de verificare** (alin.11), care sunt motivele de punere în sarcina "**șefului Direcției/secției asistență socială**" a avertismentului despre încetarea dreptului la ajutor social.

7. Totodată, la **art.I pct.8**, este necesară revizuirea textului alin.(4) propus pentru **art.16 "Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi"** din Legea nr.133/2008, în care răspunderea pentru încălcarea termenilor de luare a deciziei la stabilirea ajutorului social este pusă în sarcina angajaților/personalului direcției/secției asistență socială și protecție a familiei.

Șef Direcție

Ion Creangă